

РЕШЕНИЕ

№ 23045

гр. София, 09.06.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав, в публично заседание на 21.05.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **4693** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на „Ортомедикс“ ЕООД със седалище в [населено място], чрез адв. М., срещу заповед за налагане на санкции на директора на СЗОК с № РД-253С-22-148 от 02.04.2026г., с която на жалбоподателя е наложена санкция финансова неустойка в размер на 511,29 евро за нарушение на чл. 15, ал.1, т.3, изр.2 от договор № 22-8350 от 31.03.2025г., и е разпоредено възстановяване на неоснователно получената сума от 134,47 евро на основание чл.23, т.17, б. „а“ от същия договор.

Жалбоподателят посочва, че е предоставил помощни средства на Д. Б. Т. чрез упълномощено от него лице, което е подало и заявлението за отпускането им. Въз основа на това заявление на 07.01.2026г. е издадено и одобрението от РЗОК, въпреки че към този момент Д. Т. вече е бил починал. Поради това жалбоподателят не може да носи отговорност за предоставянето им, тъй като не може да провери дали лицето е живо (няма достъп до ЕСГРАОН). Същите са получени чрез пълномощник, като жалбоподателят няма задължения да проверява автентичността на пълномощното и дали подписът под него е на упълномощителя. Няма задължение да изисква и пълномощното да има дата, доколкото такова изискване липсва в изпратените от НЗОК бланки и инструкции. Още повече, че в самото одобрение за предоставяне на помощни средства е посочено, че същите ще бъдат получени чрез упълномощено лице въз основа на същото пълномощно. Предвид изложеното, дружеството е изпълнило добросъвестно всичките си задължения по договора си със СЗОК. В случая отговорност носи упълномощеното лице, от когото следва да се претендират вреди. Що се отнася до възстановяване на сума от 134,47 евро, същата не е изплатена от СЗОК, за да бъде възстановявана. Оспорва се и приложимостта на

санкционната разпоредба, тъй като същата касае отпускане на помощни средства на друго лице без писмено пълномощно. Поради това се иска от съда да отмени процесната заповед. Претендират се разноси по списък.

Ответникът - директора на СЗОК, редовно уведомен, чрез процесуалния си представител оспорва жалбата. Счита процесната заповед за законосъобразна, тъй като са отпускани помощни средства на лице, което е починало, на неговия пълномощник. Жалбоподателят не е взел предвид, че пълномощното се прекратява със смъртта на упълномощителя. Поради това моли жалбата да бъде отхвърлена. Прави възражение за прекомерност.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД-С.-град, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл.235 ал.2 ГПК във вр.чл.144 АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Жалбоподателят има сключен договор с НЗОК № 22-8350/31.03.2025г. за предоставяне на помощни средства, приспособления, съоръжения, медицински изделия и ремонтни дейности, заплащани от НЗОК.

С докладна записка вх. № 21-01-22-464 от 05.02.2026г. на началник отдел в СЗОК, ответникът е уведомен, че лицето Д. Б. Т. е починал на дата 06.01.2026г. – факт, който не се оспорва от страните. Същият е получил одобрение за отпускане на специализирани помощни средства и принадлежности от РЗОК С. град на 07.01.2026г. Посочените средства са отпускани от жалбоподателя на 08.01.2026г. Със заповед № РД-25-22-198/13.02.2026 г. (л. 21), издадена на основание чл. 89, ал. 8 от ЗХУ и чл. 2, ал.1, т.1 от Наредба № Н-3/27.06.2022 г. за условията и реда за осъществяването и контрола на дейностите по предоставяне, ползване и ремонт на помощни средства, приспособления, съоръжения и медицински изделия за хора с увреждания, директорът на СЗОК е наредил да бъде извършена проверка на жалбоподателя със задача: „Спазване разпоредбите на ЗЗО и индивидуалния договор във връзка с докладна записка вх. № 21-01-22-464 от 05.02.2026г.“.

Определеното длъжностно лице от СЗОК е извършило проверката, като е съставен протокол № РД-25-22-198-1 от 27.02.2026г., връчен на същата дата на жалбоподателя. При проверката е установено, че лицето е подало заявление на 31.12.2025г. за отпускане на специализирани помощни средства и принадлежности въз основа на издаден от ЛКК протокол № 20251230256720 от 30.12.2025г. В заявлението е посочено като упълномощено лице Б. Д. Е.. Заявлението е одобрено от комисия от РЗОК С. – град на 07.01.2026г. Същите са отпускани на упълномощеното лице от жалбоподателя на 08.01.2026г. въз основа на коректно попълнен приемо-предавателен протокол (л.73). Към протокола е представено пълномощно от Д. Т., с което упълномощава Б. Д. Е. да го представлява пред ЛКК, РЗОК, производители и търговци, осъществяващи дейности по предоставяне на помощни средства. П. лице е констатирало, че подписите под упълномощител и пълномощник са идентични, въз основа на което е направило заключението, че упълномощеното лице е самоподписало пълномощното. Това е прието за нарушение на чл. 15, ал.1, т.3, изр.2 от индивидуалния договор с жалбоподателя. Допълнително е представено обяснение от Б. Д. Е., в което не се съдържа потвърждение на този факт, а се посочва, че на 29.12.2025г. е получила код за входиране на заявлението и се е разбрала със служител на „Ортомедикс“ ЕООД да изчака одобрение, след което да й доставят само част от заявените средства. След одобрение, същите са докарани на 08.01.2026г. на работното й място. Представено е и обяснение от служител в дружеството, който посочва, че на 08.01.2026г. е получил по вайбър код с одобрението, след което е организиран доставката. Предвид изложеното на основание чл. 19, ал.1, т.5 от индивидуалния договор, проверяващият е дал препоръка да се спазват разпоредбите на ЗЗО и договора, предложил е налагане на санкция финансова неустойка на основание чл. 23, т.17 от договора в

размер на 1000лв. и възстановяване на неоснователно получената сума от 134,47 евро със законната лихва върху нея от 0,19 евро.

По направените констатации е постъпила жалба от „Ортомедикс“ ЕООД на 09.03.2026г., с която се оспорват констатациите от протокола от проверката, защото служителите на дружеството нямат задължение да проверяват истинността на подписа на упълномощителя. Освен това сумата за предоставените помощни средства не е получена от дружеството. Към жалбата е приложено одобрението, издадено от РЗОК – С. град, в което като пълномощник фигурира Б. Д..

Жалбата е разгледана от комисия, назначена със заповед № РД-09-22-2 от 08.01.2026г. на директора на СЗОК, която се е произнесла с решение по протокол от 23.03.2026г. Жалбата е отхвърлена по констатациите в протокола от проверката, и допълнителните такива, а именно: че има вероятност помощните средства да са получени физически преди издаване на одобрението, а след това само да са попълнени документите, както и поради това, че пълномощното е без дата и е предоставено на 08.01.2026г., т.е. едва ли е подписано от вече починалото лице. Жалбоподателят е уведомен за решението на комисията с писмо от 25.03.2026г.

В резултат е издадена процесната заповед, в която е потвърдено решението на комисията и за същите нарушения и на основание чл. 23, т. 17,б. „а“ от индивидуалния договор на жалбоподателя е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 511,29 евро и възстановяване на неоснователно получената сума от 134,47 евро. Заповедта е получена от жалбоподателя на 02.04.2026г. Жалбата срещу нея е подадена на 15.04.2026г.

При горната фактическа обстановка, съдът формира следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима. Насочена е срещу акт, подлежащ на пряк съдебен контрол за законосъобразност. Подадена е от субект – адресат на акта, засегнат неблагоприятно от обективизираното в същия властническо волеизявление, и е депозирана в преклузивния срок по чл. 149, ал.1 АПК. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспореният административен акт е издаден от компетентен орган - директор на СЗОК, съгласно 79, ал.2 от ППЗХУ. Заповедта е издадена в предвидената от закона форма, съгласно чл. 59 АПК, като съдържа посочените в ал. 2 реквизити. Същата е издадена въз основа на проверка от лице по чл. 45, т.3 от Правилника за устройството и дейността на Националната здравноосигурителна каса. Констативният протокол за резултатите от проверката е съставен от компетентен орган и е връчен на жалбоподателя, който се е възползвал от правото си да подаде възражение срещу него. Възражението е разгледано и потвърдено от комисия. Следователно процедурата е била спазена, съдът не установи нарушения на административнопроизводствените правила от категорията на съществените.

При установената липса на процесуални нарушения, водещи до отмяна на обжалвания акт (в неговата цялост), правният спор се свежда до изследване наличието на материалноправните предпоставки за ангажиране на отговорността на изпълнителя. Съгласно чл. 69, ал.1 – 3 от ППЗХУ за предоставянето на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия по чл. 68, човекът с увреждане, упълномощено от него лице или лицето по чл. 21, ал. 2, т. 2 – 4 от Закона за хората с увреждания след получаването на медицинския документ по чл. 73, ал. 1 от Закона за хората с увреждания подава заявление до управителя на НЗОК чрез директор на районна здравноосигурителна каса (РЗОК), съответно до директор на РЗОК. В заявлението се посочват номерата на представените от лицето медицински документи по чл. 68, необходими за предоставянето на помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия. Заявлението по ал. 1 се подава чрез информационната база данни по чл. 108а, ал. 1 от Закона за здравето в рамките на процедурата по издаване на медицинския документ по чл. 73, ал. 1 от Закона за хората с увреждания. Заявлението за ремонт се подава лично, с писмо

с известие за доставяне (обратна разписка) или по електронен път съгласно изискванията на Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО (ОВ, L 257/73 от 28 август 2014 г.) и на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги. Заявлението по ал. 1 се подава по образец, утвърден от управителя на НЗОК. Съгласно чл. 70, ал.2 от ППЗХУ помощните средства, приспособленията, съоръженията и медицинските изделия по чл. 68 се предоставят от лицата по ал. 1 на човека с увреждане, на упълномощено от него лице или на лицето по чл. 21, ал. 2, т. 2 – 4 от Закона за хората с увреждания, въз основа на издадения медицински документ по чл. 73, ал. 1 от Закона за хората с увреждания и одобрено от управителя на НЗОК, съответно от директора на РЗОК, заявление за предоставянето/ремонта. Съгласно чл. 12 от договор № 22-8350/31.03.2025г., изпълнителят (в случая жалбоподателя) се задължава да предоставя помощни средства и приспособления, определени индивидуално за лицето с увреждане с медицински документ, издаден от ЛКК и одобрени за предоставяне от директора на РЗОК. В чл. 15, ал.1, т.3 от същия договор е предвидено задължение за изпълнителя да отпусне точно определените индивидуално помощни средства и приспособления на лицето с увреждане, посочени в издаденото одобрение от директора на РЗОК. В случаите, когато те се отпускат на упълномощено лице, се изисква представяне на писмено пълномощно. Съгласно чл. 5, ал.2 от договора за идентифициране на лицето с увреждане, изпълнителят изисква представяне на документ за самоличност на лицето с увреждане/упълномощено лице. От посочените разпоредби следва, че:

1. Изпълнителят е длъжен да отпусне средствата и на упълномощено лице въз основа на писмено пълномощно. Няма утвърден образец на това пълномощно, нито изискване за съдържанието му.
2. Изпълнителят няма задължение да проверява подписите на пълномощното.
3. Изпълнителят няма задължение да изисква лична карта на упълномощителя при получаване на помощните средства, когато е представено пълномощно. В този случай се изисква лична карта от упълномощения. Следователно представянето на писмено пълномощно без дата не е основание да бъде отказано отпускането на средствата, тъй като изискване за такава липсва в индивидуалния договор. С договора са утвърдени само образци на приемо-предавателни протоколи, но не и на пълномощни. Липсва и препращане към нормативна или вътрешно-ведомствена уредба, която да съдържа такава изискване. Нещо повече, видно от пълномощното, представено пред РЗОК (л.111), въз основа на което е издадено одобрение № [ЕГН] от 07.01.2026г. от комисия от РЗОК С. – град, то е същото, като това представено пред изпълнителя. Същото е посочено и в заявлението от 31.12.2025г., подадено по електронен път чрез ДКЦ „Св. Анна“ ЕООД и подписано от упълномощеното лице. Видно от текста на пълномощното, същото касае представителство пред всички органи, които са част от процедурата по чл. 73 от ЗХУ, както и пред производителите и търговците, които предоставят помощните средства. Следователно същото е издадено преди 06.01.2026г., когато лицето, на което тези средства са отпуснати, е починало. За разлика от протокола за проверката, процесната заповед не е мотивирана с констатации за подписване на пълномощното чрез преправяне на подписа на упълномощителя от упълномощения, поради което съдът не ги обсъжда.

Поради това съдът намира, че констатациите на ответника за извършено нарушение на чл. 15, ал.1, т.3 от индивидуалния договор са неправилни. Налично е пълномощно, издадено преди датата на смъртта на заявителя, като отпуснатите средства са получени от упълномощеното лице, за което е направена сверка с документа му за самоличност при доставката. Следователно неправилно е наложена санкция, тъй като разпоредбата на чл. 23, т.17, б. „а“ от договора изисква липса на писмено пълномощно, а в случая такава е налице. Липсата на дата в него не е условие за

неговата валидност. Неправилно е изискано възстановяване на неоснователно получени суми, не само, защото липсва нарушение, а и защото липсват доказателства, че такива суми са получени от жалбоподателя. В случая и съгласно чл. 73, ал.4 от ЗХУ за получените от упълномощеното лице и непозвани помощни средства и приспособления, същото дължи връщане на пълната им стойност, заплатена от НЗОК, заедно с лихвата по реда за събиране на държавните вземания.

Предвид изложеното заповед на директора на СЗОК с № РД-253С-22-148 от 02.04.2026г., следва да бъде отменена, а жалбата срещу нея – уважена като основателна.

При този изход на спора на жалбоподателя се дължат разноски за платената държавна такса от 25,56 евро и адвокатско възнаграждение в размер на 350 евро, платено в брой съгласно договор за правна защита на л. 27. Основателно е възражението за неговата прекомерност, тъй като делото е с ниска фактическа и правна сложност, разгледано е в едно съдебно заседание без събиране на допълнителни доказателства. Поради това същото следва да бъде редуцирано до минимума от 220 евро, предвиден в чл.8, ал.1 във връзка с чл.7, ал.2, т.2 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за възнаграждения за адвокатска работа.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 АПК, Административен съд София-град

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ заповед на директора на СЗОК с № РД-253С-22-148 от 02.04.2026г.

ОСЪЖДА СЗОК да заплати на „Ортомедикс“ ЕООД сумата от 245,56 евро разноски по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: